

05.06.2019

Ärende/8

§ 190 Miljörapport för Helsingfors stad 2018

HEL 2018-013307 T 11 00 01

Beslut

Stadsfullmäktige antecknade miljörapporten för Helsingfors stad 2018.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande två hemställningsklämmor:

- 1 Stadsfullmäktige förutsätter efter att ha tagit del av miljörapporten att det utreds vilka möjligheter som finns att undvika snötippning i havet redan nästa vinter. (Sirpa Asko-Seljavaara)
- 2 Stadsfullmäktige förutsätter vid antecknandet av miljörapporten för Helsingfors stad 2018 att staden i fortsättningen ägnar särskild uppmärksamhet åt skydd av ängsnätverket och av de varierande biotoper som ängarna upprätthåller. (Atte Kaleva)

Behandling

Under diskussionen framställdes två förslag till hemställningsklämmor:

Ledamoten Sirpa Asko-Seljavaara understödd av ledamoten Atte Kaleva föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter efter att ha tagit del av miljörapporten att det utreds vilka möjligheter som finns att undvika snötippning i havet redan nästa vinter.

Ledamoten Atte Kaleva understödd av ledamoten Nuutti Hyttinen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid antecknandet av miljörapporten för Helsingfors stad 2018 att staden i fortsättningen ägnar särskild uppmärksamhet åt skydd av ängsnätverket och av de varierande biotoper som ängarna upprätthåller.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

Omröstningsordning

Hemställningsklämmarna togs särskilt upp till omröstning.

1 omröstningen

Ledamoten Sirpa Asko-Seljavaaras förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter efter att ha tagit del av miljörapporten att det utreds vilka möjligheter som finns att undvika snötippning i havet redan nästa vinter.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 76

Zahra Abdulla, Outi Alanen, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Elisa Gebhard, Tuula Haatainen, Sandra Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Joonas Kolehmainen, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Anna Laine, Johanna Laisaari, Otto Meri, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Mia Nygård, Maria Ohsalo, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Nelli Ruotsalainen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Sampo Terho, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Paavo Väyrynen, Ozan Yanar

Blanka: 2

Fatim Diarra, Osmo Soininvaara

Frånvarande: 7

Sirkku Ingervo, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Silvia Modig, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Nasima Razmyar

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Sirpa Asko-Seljavaaras förslag till hemställningskläm.

2 omröstningen

Ledamoten Atte Kalevas förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid antecknandet av miljörapporten för Helsingfors stad 2018 att staden i fortsättningen ägnar särskild uppmärksamhet åt skydd av ängsnätverket och av de varierande biotoper som ängarna upprätthåller.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 75

Outi Alanen, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Elisa Gebhard, Tuula Haatainen, Sandra Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Joel Harkimo, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Kati Juva, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Joonas Kolehmäinen, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Anna Laine, Johanna Laisaari, Otto Meri, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Dani Niskanen, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Nelli Ruotsalainen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Sampo Terho, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Paavo Väyrynen, Ozan Yanar

Blanka: 4

Zahra Abdulla, Eveliina Heinäluoma, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen

Frånvarande: 6

Sirkku Ingervo, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Silvia Modig, Hannu Oskala, Nasima Razmyar

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Atte Kalevas förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Miljörapport 2018

Sökande av ändring

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6
Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

05.06.2019

Ärende/8

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Beaktandet av miljöärendena hos Helsingfors stad styrs av stadsstrategin och miljöpolicy som stadsfullmäktige godkänt och av anvisningarna för utarbetande av budgeten som stadsstyrelsen godkänt. Staden har dessutom flera program för delområden inom miljöskyddet som bidrar till att förverkliga stadens miljöledning. Miljöarbetet inom sektorerna, på affärsverken och vid dottersammanslutningarna stöder stadens miljöledning.

Miljörapporten för Helsingfors stad är stadskoncernens gemensamma handling. I handlingen beskrivs hur stadens miljömål uppnåtts, hur stadens verksamhet påverkar miljön och hur stadens miljöpolicy verkställts. I miljörapporten rapporteras i fortsättningen också hur åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 och anpassningsriktlinjerna 2019–2025 avancerar. Svaren från sektorerna och affärsverken samt miljöbokföringsuppgifterna publiceras som öppna data och hela rapporten kommer att publiceras på adressen www.hel.fi/ymparistoraportti. Uppgifterna för rapporten, som har sammanställts och redigerats av miljötjänsterna, har producerats av stadens alla sektorer, affärsverk och dottersammanslutningar.

Centrala plock ur miljörapporten

Enligt stadsstrategin 2017–2021 ska modernt klimatansvar bedrivas i Helsingfors. Målet är att ha minskat utsläppen med 60 procent fram till år 2030 och uppnått kolneutralitet fram till år 2035. Åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 godkändes enhälligt av stadsstyrelsen i december 2018. I programmet ingår 147 åtgärder inklusive ansvariga organisationer och tidsscheman. I den öppna beredningen av programmet deltog en bred skara personer från staden och dess intressentgrupper. Dessutom anlätades externa konsultbyråer för att ta fram utsläpps- och kostnadskonsekvensbedömningar för trafik samt byggnader och byggande och för att ge utlåtanden, medan VTT utarbetade en näringskonsekvensbedömning. Utgående från dem har nya åtgärder lagts till och gamla redigerats i åtgärdsprogrammet. Enligt näringslivets önskemål fattades ett beslut om att grunda ett företagsforum, som följer upp förverkligandet av åtgärdsprogrammet. Med tanke på uppföljningen av åtgärdsprogrammet har man utvecklat ett uppföljningsverktyg som är fritt tillgängligt på nätet och som intresserade kan använda sig

av för att se hur åtgärderna avancerar. År 2018 färdigställdes en demoversion av uppföljningsverktyget.

De totala utsläppen av växthusgaser i Helsingfors var cirka 27 procent lägre än 1990. Stadens helhetsmål för år 2020 i fråga om utsläppen av växthusgaser är en minskning på 30 procent. Målet är möjligt att uppnå, men det beror framför allt på bränsleuppdelningen i produktionen av fjärrvärme och andelen förnybart bränsle inom kollektivtrafiken år 2020.

Stadens riktlinjer för anpassning till klimatförändringen uppdaterades på hösten 2018 och de är för tillfället bordlagda i stadsstyrelsen. Anpassningsriktlinjerna 2019–2025 är en plan som Helsingfors kan implementera för att anpassa sig till klimatförändringen. I anpassningsvisionen presenteras hur ett klimathållbart Helsingfors ser ut år 2050. År 2018 grundades vid social- och hälsovårdssektorn en arbetsgrupp för anpassning till klimatförändringen. Arbetet inleddes med identifiering av för sektorn centrala konsekvenser av klimatförändringen. Beredskap för hett väder valdes till första utvecklingsmål. Stadsstyrelsen godkände stadens dagvattenprogram år 2018 och ett villkor gällande dagvatten inkluderades i stadens villkor för överlåtelse av bostadstomter.

Stadsorganisationens energieffektivitet är ett nytt avsnitt i miljörapporten. Avsnittet bifogades miljörapporten för att minska överlappningen i rapporteringen. Helsingfors stads energispararbete samordnas av Energispararbetsgruppen, som inledde sin verksamhet under hösten 2018. Stadskoncernens utsläpp är 15 procent av hela stadens utsläpp och av den här andelen orsakas cirka 95 procent av byggnadernas energiförbrukning. Helsingfors stadskoncerns sammanlagda energiförbrukning år 2018 var cirka 1 712 GWh, vilket var cirka 1 procent mer än år 2017. Fastigheternas energiförbrukningar har följt föregående årets nivå, endast fjärrkylans andel har ökat i och med de nya objekten med fjärrkyla. Det har varit möjligt att minska elförbrukningen i allmänna områden och belysningens elförbrukning från år 2017 med hjälp av energieffektivitetsåtgärder.

Stiftelsen Smart & Clean har startat sju effektiva ändringsprojekt, som hela 100 företag deltar i. Nya slags lösningar byggs bland annat i samband med luftkvalitet, reparationsbyggande, trafik, dagvattnens kvalitetskontroll och plastens cirkulära ekonomi. Inom projektet Helsinki Metropolitan Air Quality Testbed (HAQT) skapas ett tätt och noggrant mätningssystem för luftkvaliteten i huvudstadsregionen. I projektet Bio Sata övergår HRT:s bussar och Staras arbetsmaskiner till att använda avfalls- och matrestsbaserade biobränslen före år 2020.

Luftkvaliteten i Helsingfors har förbättrats under de senaste decennierna och är ganska bra i internationell jämförelse. Årsgränsvärdet för kvävedioxid som EU:s luftkvalitetsdirektiv fastställer med tanke på hälsoeffekterna överskrids dock fortsättningsvis på vissa ställen i centrumslutna gator. Orsaken är avgaser från trafiken, särskilt från dieselfordon. Även i fråga om inhalerade partiklar, dvs. gatudamm, finns fortfarande en risk för en överskridning av gränsvärdena. I småhusområden orsakas försämring i luftkvaliteten av småskalig förbränning av ved i öppna spisar och ugnar.

Miljöbuller påverkar kvaliteten på livsmiljön och den allmänna trivselen kännbart. Vägtrafiken är den största orsaken till bullerolägenheter i Helsingfors. Helsingfors stads bullerbekämpning styrs av verksamhetsplanen för bullerbekämpning 2018–2022. Dess fokus ligger på att förebygga bullerolägenheter genom planering av markanvändningen och trafiken. Dessutom behövs åtgärder som sänker bullernivåerna såsom ljuddämpande ytbeläggning på gatorna, sänkning av hastighetsbegränsningarna och en minskad användning av nabbdäck. Principerna för fastställande av hastighetsbegränsningar godkändes år 2018. Hastighetsbegränsningarna kommer att sjunka i stora delar av staden, vilket har en betydelse också för bullret. Antalet hastighetsövervakningskameror och hastighetsbildskärmar i staden har ökat. Bra förhandskommunikation har konstaterats minska de bullerolägenheter som invånarna upplever både i fråga om bygg- och saneringsarbeten och utomhuskonserter.

Stadscykel-tjänsten utvidgades till Esbo. På användarnas önskemål inleddes säsongen redan i april. I Helsingfors kördes 2,8 miljoner stadscykelresor och enligt en utredning som staden låtit utföra var användningsgraden för stadscyklarna bland de bästa i världen. Tjänsten över-skred sina ekonomiska mål år 2018 och för att jämna ut antalet cyklar lanserades ett system som förutspår efterfrågan på stationerna.

Visionen för Helsingfors och Åbos gemensamma åtgärdsprogram för Östersjön 2014–2018 var ett rent, produktivt och gemensamt Östersjön. I programmet ingår, inklusive underpunkter, totalt över 80 åtgärder och i slutet av 2018 är 24 påbörjade, 40 pågående och 9 färdigt utförda. Många pågående ärenden blir aldrig "färdiga", utan de har förändrats till nya bestående handlingssätt. Särskilt åtgärderna som gäller nedskräpning, sjöfart, rekreationsbåtliv och kommunikation har påskyndats. Under år 2018 har flera oavslutade ärenden i åtgärdsprogrammet för Östersjön överförts för genomförande till stadens dagvattenprogram och åtgärder som gäller systematisk användning av vattenområden till havsstrategin. Huvudsakligen under år 2018 bereddes också det tredje åtgärdsprogrammet för Östersjön för åren 2019–2023, som är gemensamt för Helsingfors stad och Åbo stad.

Arbetet med genomförandet av Helsingfors naturskyddsprogram 2015–2024 fortsatte. Ett förslag om grundande och en skötsel- och användningsplan utarbetades för naturskyddsområdet på Kallviksudden. För naturskyddsområdet i Magnuskärr utarbetades ett förslag om en utvidgning och för området gjordes en ny uppdaterad skötsel- och användningsplan, i vilken ingår både det tidigare grundade naturskyddsområdet och den nya utvidgningsdelen. En skötsel- och användningsplan färdigställdes för Tomtbackaskogens naturskyddsområde.

Stadens mest centrala saneringsområden för förorenad mark var projektområdena i Fiskehamnen och Busholmen, vilka byggs om för bostadsbruk. Dessutom pågår en istandsättning av deponin i Nordsjö. I byggandet av de allmänna områdena utnyttjades år 2018 totalt 734 800 ton schaktmassor och stenmaterial. Tack vare nyttoanvändningen sparades cirka 4,5 miljoner euro och 840 000 liter bränsle och utsläppen minskades med 2 093 t CO₂e. Den koordinerade hanteringen och nytto bruket av schaktmassor och stenmaterial är ett gott exempel på cirkulär ekonomi inom byggandet.

Miljösystemet Ekokompassen används eller är under förberedelse inom tre sektorer eller underavdelningar till dessa, två affärsverk och tolv dottersammanslutningar. En expansion av Ekokompassen-systemen från system på verksamhetsställen till system för hela servicehelheter och sektorer inleddes år 2018. Ekokompassen byggs bland annat för idrottens servicehelhet, stadsmiljösektorn, ungdomstjänsterna och för evenemanget Helsingforsbiennalen 2020. I slutet av år 2018 fanns det 705 utbildade ekostödpersoner inom stadens moderorganisation. Utbildade ekostödpersoner finns också i flera dottersammanslutningar. Ett rekordantal nya partner anslöt sig under år 2018 till stadens och näringslivets Klimatpartnernätverk. Nätverket omfattar nu över 80 stora företag och stödmedlemmar.

Stadens miljökostnader, inklusive avskrivningarna, uppgick totalt till 91 miljoner euro (2,1 % av stadens alla verksamhetsutgifter). De största utgifterna orsakades av klimatskydd (33 %), renhållning av områden och avfallshantering (23 %) samt främjande av klimat- och miljövänliga mobilitetssätt (18 %). Stadens miljöinvesteringar uppgick till sammanlagt 135 miljoner euro (21,5 % av stadens alla investeringar i anläggningstillgångar). De största investeringarna hänförde sig till främjande av klimat- och miljövänliga mobilitetssätt (HST:s materialanskaffningar) och rengöring av förorenad mark. Stadens miljöintäkter var cirka 6 miljoner euro (0,5 procent av stadens alla verksamhetsintäkter). Miljöintäkterna sjönk märkbart eftersom Högholmens djurgård, vars intäkter stått för en stor del av miljöintäkterna, inte längre är en del av moderorganisationen.

05.06.2019

Ärende/8

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Miljörapport 2018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

För kännedom

Stadsmiljönämnden
Fostrans- och utbildningsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Social- och hälsovårdsnämnden

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 27.05.2019 § 388

HEL 2018-013307 T 11 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi Helsingin kaupungin ympäristöraportin vuodelta 2018.

Käsittely

27.05.2019 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli ympäristösuunnittelija Pirita Kuikka. Asian-
tuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566